СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 283. Джерзі Сіти, Н. Дж., середа, 6-го грудня 1939. No. 283. Jersey City, N. J., Wednesday, December 6, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

УРЯД НЕ ЗАДУМУЄ ЗРИВАТИ З СОВЄТАМИ

ВАШИНГТОН. — Не звертаючи уваги на великий натиск публичної опінії, є познаки, які вказують, що американський уряд таки не зірве дипльоматичних зносин із Совєтами, а навіть не відкличе звідтам свого амбасадора. Уряд є того переконання, що колиб Америка зірвала зносини з Совєтами, або відкликала звідтам свого амбасадора, то коли надійде хвилина, в якій Америка моглаб відограти ролю мирового посередника, вона не буде всилі виконати того завдання. Проте натиск, щоби покінчити з Совєтами, йде далі. Передвсім ціла Републиканська Партія станула на крайньо ворожім становищі супроти Совєтів, а навіть критикує, що уряд зле поступив у 1933 році, що визнав Совєти. Уряд тоді сподівався, що внаслідок визнання Совєти зачнуть в Америці більше купувати, а також будуть кооперувати з Америкою на Далекому Сході, проти Японії. Обі ті сподіванки завели, кажуть републиканські провідники.

ЗНОВ ДЕМАСКУЮТЬ КОМУНІСТИЧНОГО ПРОВІДНИКА.

НЮ ЙОРК. — Після засуду головного секретара комуністичної партії Америки, Ерла Бравдера, за фальшування пашпорту, прийшла черга на головного фінансового секретаря тої самої партії, Роберта Вінера, якому власті вже доказали, що він не є „Вінер", тільки Велвел Варшовер, і не родився в Америці, як він під присягою зізнавав недавно перед комітетом Даєса, лише родився в Росії. Власті також ствердили, що той „Вінер" під фальшивими зізнаннями дістав американський пашпорт і їздив з ним по чужих краях. Вінер не лише не є американським громадянином, але перебуває в Америці нелегально.

ПАНІ РУЗВЕЛТ В ОБОРОНІ КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКОЇ МОЛОДІ.

ВАШИНГТОН. — Пані Рузвелт заявила перед газетярами, що вона кілька років раніше від комітету Даєса точно розглядала справу Конґресу Американської Молоді і прийшла до висновку, що цей Конгрес цілком не є під впливами якоїсь чужої течії й не робить чогось такого, чого американець міг би стидатись. Пані Рузвелт мала на увазі комуністичні впливи, про що посуджував комітет Даєса згаданий Конґрес Молоді.

АПЕЛЬ СУДДІ МЕНТОНА ВІДКИНЕНО.

НЮ ЙОРК. — Апеляційний суд відкинув апель судді Мартина Ментона, засудженого недавно за хабарництво і „торгування справедливістю". Тепер Ментонові залишився ще один апель, до Найвищого Суду. Коли він цей апель зробить, то промине багато часу, поки він буде в один, або другий бік полагоджений.

ЗРІСТ АМЕРИКАНСЬКИХ ІНДІЯНІВ.

ВАШИНГТОН. — Комісар індіянських справ у Вашингтоні заявив, що індіянська раса перестала вже бути „вимираючою расою", а в останних часах виявляє таку плідність, яка перевищає всі інші американські раси. В останніх роках індіянів зросло майже на 10 тисяч. Їх усіх тепер є поверх 350 тисяч.

ЛЕТУНСЬКИЙ РУХ.

НЮ ЙОРК. — На одній лише, недавно відкритім нюйорськім летовищі Ля Ґвардії, прибули або відїхали літаками одного дня дві і пів тисячі пасажирів. Це число значно перевищає число пасажирів на кораблях прибуваючих та відїжджаючих з Ню Йорку. Кораблі ніколи не мали стількі пасажирів в одній дні.

ФАБРИКИ ВТІКАЮТЬ З НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Спеціяльний комітет розглянув справу втечі фабрик виробу одежі з Ню Йорку до інших стейтів, головно до Ню Джерзі, Пенсилвенії, Масачусетс і Меріленду. Причини тої втечі є ті, що робітники жадають високої плати, а також високі податки в місті, кажуть фабриканти. Деякі фабрики вже повтікали з Ню Йорку і залишили будинки порожніми. Представник власників тих будинків заявив, що коли скоро щось у тій справі не зробиться, то всі ті будинки будуть нагадувати „гробницю Грента".

ПРИКРІ НАСЛІДКИ „СОЦІЯЛІЗАЦІЇ".

НЕШВИЛ (Тенесі). — Стейт Тенесі опинився тепер у прикрій ситуації, внаслідок соціяльного експерименту уряду з підприємствами публичних ужиточностей. Як відомо, в тім стейті уряд побудував величезні державні вирібні електрики, названі „Ті Ві Ей", чи „Тенесі Велей Оторити". Ці вирібні робили велику конкуренцію приватним електрівням та доводили їх до банкротства. По довгих торгах уряд викупив ті приватні вирібні за ціну 78 міліонів долярів. На якийсь час усе виглядало гаразд. Але тепер стейт побачив, що він утратив своїх головних платників податків, які річно пратили стейтові поверх три міліони долярів. Державні підприємства є звільнені від податків.

ГРА В КАРТИ ОСНОВА РОЗВОДУ

Жінка Вилйема Пірсона з Лос Анджелесу, Каліфорнія, подала свого чоловіка в суд за розвід, подаючи за причину його любов до гри в карти, головно в „бриджа". Говорила в своїм позві, що ця гра в карти витягала з його нутра наверха найгірші признаки характеру. Він любив дещо попивати, але навіть це не мало на нього такого злого впливу, як гра в карти. Підчас гри він злився, кляв, не хотів до жінки говорити цілий вечір.

Ствердивши, що факти, подані жінкою, правдиві, суддя дав жінці розвід.

ВДАВАВ СВЯЩЕНИКА, АЛЕ НЕ КРАВ

Арештований за ношення священичої одежі безправно й крадіж коверт з жертвами на один сиротинець, 19-літній нюйорчанин Джозеф Роджерс признав у суді, що він не має права до ряси, але відпекувався від крадіжу.

НЕ ВДАВСЯ ТАНЕЦЬ ЧЕРВОНОЇ ПЕРЕМОГИ

У місті Абердіні, в стейті Вашингтон, комуністи влаштували собі танці з приводу червоної перемоги в Фінляндії. На вулиці зібралася юрба людей, напала на салю танців, розігнала людей і понищила уладження салі.

ВЛОМНИКИ ВТЕКЛИ ВІД ВЛАСНОГО ДИМУ

До банку в Діп Ривері закралися грабіжники й стали розбивати касу ацетиліновою лямпою. Лямпа показалася зіпсутою й наробила стільки диму, що злодії мусіли втікати, щоб їх не відкрито.

13 ЗВІРЯТ НА ОДНОМУ ДЕРЕВІ

Два поліцаї з Атлянти, Джорджія, знайшли на одному дереві 9 опосумів (торбунів). Не сподіваючися знайти на ньому більше, зайшли під нього і за якийсь час побачили ще 4 інші опосуми.

ҐІДКИЙ РОДИННИЙ ЮВИЛЕЙ

У Флошингу, Ню Йорк, справляли 65-літнє весілля 89-літньому Джозепеві Оноpaто і його 84-літній жінці Фільомені. На святі зявилися: 3 сини, 3 дочки, 16 унуків, 5 правнуків і понад сотка гостей. Кермували вечерою самі ювиляти й не видно було по них ніякого умучення.

ЛІКАРЯ НЕ ТРЕБА: ПЛЬОМБЕРА

Один чоловік, ідучи вулицею міста Майемі, в Флориді, побачив на землі чоловіка, що виглядав йому неживий. Він покликав амбулянс. Коли приїхав лікар, чоловік, що виглядав на мертвого, обернувся до нього лицем і сказав: „Мені не треба лікаря. Пришліть пльомбера: я тут держу прикупі зломану водяну руру".

ЗАЯВЛЯЄ, ЩО НІМЦІ МАЮТЬ ІМПЕРІЯЛІСТИЧНІ БАЖАННЯ.

У Торонті промовляв недавно до працівників Червоного Хреста в східнім Торонті Норман Сомервил, голова центральної ради Стоваришення Канадійського Червоного Хреста. Відповідно до його слів, на дні душі німецького народу лежить бажання кермувати світом. Він сказав, що знає це з досвіду, бо перебув останніх 9 літніх ферій у середущій Европі і тому зауважив, що англо-саксонців чекає довге завдання до виконання. На жаль, одначе, не сказав Сомервил, що і багато інших народів має те саме бажання.

ВІД ЧОГО ПСУЮТЬСЯ ЗУБИ?

На річній сесії союзу дентистів міста Ню Йорку прочитав д-р Роберт Гайнзе реферат про розсліди, ведені від довшого часу в зубній клініці шпиталю повіту Кингз, над причинами псуття зубів.

Референт доказував, що псуття зубів звязане зо слабим розвоєм пітуітарної залози. Всі люди, що мають цю залозу слабо розвинену, проявляють це ріжними зовнішніми признаками, як товстінням, мають теж слабо розвинені зуби.

Інші лікарі, що брали участь у дискусії, признали думку референта дуже цікавою теорією, але не хотіли признати її доказаною.

КАНАДІЙСЬКЕ „ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ" АБО „КАПРАЙРАЙТ"

Т. зв. „Капірайт" або „всі права застережені", дуже легко одержати у Канаді. Т. зв. капірайт департамент, що є відділом канадійського департаменту промислу й торговлі, має у себе маленьку книжечку з приписами, а також примірники формулярів, які висилає кожному, хто про них попросить. Оплата виносить лиш $3, і кожний, що їх заплатить, одержує цертифікат.

КОРОВИ ДІСТАЮТЬ ЗАДУХУ ВІД БУРЯНУ

Д-р С. Ф. Филкинс, ветеринар урядової ради для годівлі худоби в стейті Монтана, відкрив, що астму, від котрої гине багато худоби, дістає звірина від зїдження такого буряну, який для даної худобини є шкідливий.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЦІЛКОВИТА БЛЬОКАДА РОЗПОЧАЛАСЬ

ЛОНДОН. — Аліянти розпочали воєнну акцію, що цілковито спинити вивіз німецьких товарів морем. Таким чином хочуть вони завдати Німеччині удар з економічного боку, бо з такого вивозу до заморських країв Німеччина мала річно пів біліона долярів. Бльокаді, як відомо, підлягають усі невтральні кораблі, що захотілиб вивозити з Німеччини товари. Минулої світової війни таку бльокаду розпочали аліянти допервa в третім році війни.

ГЕЛЬСІНКІ, СТОЛИЦЯ ФІНЛЯНДІЇ, що її тепер бомбардують російські летуни. Велика біла будівля на першому пляні це палата президента фінляндської републики.

ХОЧУТЬ ВИКИНУТИ СОВЄТИ З ЛІҐИ НАЦІЙ

ЖЕНЕВА. — Арґентина й Уруґвай, члени Ліґи Націй, поставили домагання видалити з Ліґи Націй Союз Совєтських Соціялістичних Республик за напад на Фінляндію. Досі не було ще такого випадку, щоб якась держава поставила подібне внесення.

НЕ ХОЧУТЬ ГОВОРИТИ З ЗАКОННИМ УРЯДОМ.

МОСКВА. — Нічого не вийде з заходів шведського посла, щоб довести до замирення між совєтським урядом і фінським урядом Рісто Рита. Совєтський премієр Молотов заявив, що Совєти вже визнали „народній демократичний уряд". Це той який урядує в Теріоках і складається з кількох імігрантів, а на чолі якого стоїть фінський комуніст Отто Куузінен. Молотов вислав також і письмо до Ліґи Націй, в якому називає законний фінський уряд „незаконним", що покинув столицю краю і не знати, де він урядує. Казати переговорювати з таким урядом, пише Молотов, є для Росії „зневагою".

ЗА ЩО БЄТЬСЯ ЧЕРВОНА АРМІЯ В ФІНЛЯНДІЇ.

МОСКВА. — На це відповідають „Ізвєстія" і „Правда" однаково, а саме так: Щоб не поневолити, а визволити фінський нарід і закріпити незалежність Фінляндії, та ще побільшити територію держави коштом Совєтів. . . Червона армія, пишеться далі, йде визволяти фінський нарід від провокаторів і гнобителів. . .

ФІНЛЯНДІЯ ДАЛІ СТАВИТЬ ОПІР.

ГЕЛЬСІНКІ. — Столицю Фінляндії евакуовано. Населення вивтікало, бо Совєти проголосили погрозу, що знищать місто цілковито. Люди певні, що совєтські війська будуть воювати трійливими ґазами. Тому, хто тільки зміг, покинув місто, яке покищо рятується перед летунськими налетами тим, що є дуже погана погода. Зате з усіх сторін де приходить до воєнних сутичок, доходять вісті, що совєтська армія не є в силі посуватися вперед. Війско є дуже лихо виеквіпуване й не спосібне до війни підчас сильних морозів та снігових заметіль. А в ясні сніжні дні вояки не можуть знести ясности; що вражає їх зір. А фінські вояки звикли до боротьби в зимову пору і в лиху погоду. Фінський комунікат подає, що над озером Ладоґою взято в полон 1,500 совєтських жовнірів.

ФОРТИФІКУЮТЬ АЛЯНДСЬКІ ОСТРОВИ.

ГЕЛЬСІНКІ. — Фінський уряд подає, що аляндські острови є обезпечені. Укріплення стануть тепер іще сильнішими. Якби Совєтам удалось ті острови захопити, то Фінляндія булаб цілковито відтята від світу, а навіть безборонна. В такий самий спосіб булаб загрожена ще й Швеція.

РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО УКРАЇНСЬКИХ ПАРТИЗАНІВ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина під Румунією). — Утікачі з західньо-українських земель розповідають, що в горах Карпатах потворилися українські партизанські відділи, що воюють з совєтськими частинами. Вісті походять головно з польських джерел.

СОВЄТИ ДОВОЗЯТЬ НІМЦЯМ ТОВАРИ.

ЧЕРНІВЦІ. — Між Чернівцями і Львовом курсуватиме кожної ночи 5 товарових поїздів, що перевозитимуть товари з Румунії до Німеччини. За цей перевіз Німеччина платитиме Совєтам золотом. Умову заключено між Совєтами і Румунією.

НІМЦІ КОЛО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ЧЕРНІВЦІ. — Подають, що це є певність, що Німеччина нагромадила велику силу війська недалеко мадярсько-німецької границі, а головна команда цеї армії знаходиться майже при самій границі Карпатської України. Та ніхто не визнається в тому, що за ціль тої концентрації німецьких військ.

НОВА ПОВАЖНІША АНГЛІЙСЬКА ВТРАТА.

ЛОНДОН. — Британська адміралція подає, що десь на океані затоплено британський воєнний корабель, що мав понад десять тисяч тон поємности. Догадуються, що його затопив німецький панцирник „Адмірал Шер", що то бушує по океані. Його, як і панцирника „Дойчлянд", шукають англійські воєнні кораблі вже довший час.

КОРОЛЬ НА ФРОНТІ.

ПАРИЖ. — Англійський король Юрій VI переїхав серед бурі канал Ля Манш на воєнним кружляку і вже є між британськими жовнірами на французькім фронті. Уся подорож була держана в цілковитій тайні. В часі переїзду через канал кружляли над кораблем увесь час англійські літаки, а довкола кружляка були інші воєнні кораблі.

ІТАЛІЯ ЗАДЕРЖИТЬ СВІЙ ПАВІЛЬОН.

РИМ. — Офіційно повідомлено, що Італія візьме участь у Світовій Виставі в Ню Йорку ще й у 1940 році. На кошти покриття продовження участи призначено $505,000.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОРАЛЬНА ІЗОЛЯЦІЯ

Кілька місяців тому Росія справила світові одну велику несподіванку, коли вона зробила угоду з Німеччиною, а властиво з її диктатором, тим самим Гітлером, котрого вона таврувала перед цілим світом як найгіршого злочинця. Ця угода пішла в розріз з усім попереднім наставленням російського уряду. Угода викликала страшне заміщання в рядах інтернаціональної комуністичної партії, бо була вона виреченням ідеалу інтернаціональної комуністичної революції, котрий російський уряд піддержував через пропаговану ним інтернаціональну комуністичу партію. Був це перехід від ідеалу інтернаціональної комуністичної революції до ідеалу націоналістичної державної експанзії.

Ще не прочухалася партія з цього удару, ще не загоїлися рани від нього, не було певним, хто останеться при партії, коли Сталін зробив світові передовсім своїм прихильникам нову несподіванку своїм непровокованим нападом на дрібну Фінляндію. Цей напад стоїть у виразній противорічності з постійно голошеним наставленням большевицького уряду на мир. Від самого свого повстання цей уряд постійно запевняв цілий світ про свої миролюбні наміри. Москва вічно, при всякій нагоді й навіть без ніякої нагоди, деклямувала, що світ на неї зазіхає, а тимчасом вона не хоче нічого, лиш миру. У розріз з цими заявами Росія тепер нападає на дрібненьку державу, яка не може їй бути ніякою загрозою. Одним пророчистим ділом, яке, як відомо, говорить багато голосніше, як найголосніші слова, Росія перечеркнула всі свої заяви про мир і гуком гармат та кулеметів заявила, що й вона не інакша від напасливих держав, що й вона, коли їй нагода трапиться, не вагається вжити сили й війни для збільшення своєї державної сили чужим коштом.

Цею другою несподіванкою Росія відбила собі другу ногу, на якій спочивав її вплив в очах її прихильників і симпатиків. Першу ногу, ідеал інтернаціональної революції, розбила собі Москва своєю угодою з Гітлером, а другу ногу, ідеал мирного співжиття совєтської держави з несовєтськими, перебила собі непровокованим нападом на дрібну сусідську державу..

Наслідки цеї політики вже видно. Нині Росія є морально зізольована держава. Не хоче з нею спілки ні одна держава в світі, Обурення світу таке сильне, що навіть прихильна їй Німеччина не має відваги заявити своєї симпатії сильно й недвозначно. Відбитися це мусить і на інтернаціональну комуністчну партію замішанням, внутрішньою боротьбою, дезерцією партійних рядів, скріпленим наступом противників. Партія, що цілий час клала натиск на ідеали, не може одного гарного дня викинути з покладу в море всі свої ідеали й плисти далі, немов би нічого не сталося. Такий політичний цинізм мусить пімститися й на партії й на Росії.

О. Сновида.

БЕРЕЗА КАРТУЗЬКА

(З останніх днів розвалу Польщі).

Заввага. — В дорозі з Европи до Америки затратились два репортажі. Подаємо як „дальший тяг" дой допис, який тепер надійшов.

По мінах наших тюремників спостерігали ми вже, що заноситься для них на щось непевне. В таборі помітна стала якась незвикла метушня. Вночі ріжні підозрілі рухи, щось пакували на вози, щось потай вивозили. Одного разу, як ми були на партері, в вузенькій і маденькій камері, де нас напхали мов оселедців до бочки, нам приказали вночі не підходити в жаднім випадку до вікна, інакше стрілятимуть. Але не дивитись було просто неможливо, бо було так тісно, що багато людей, які стояли коло вікна, не могли поворохнутися, або відійти від нього, хочби навіть хотіли. І вони бачили, як вночі був великий рух резервістів. Їх наспіх годували і вони відходили мабуть з табору. І дійсно, наступного дня їх було видко значно менше на майдані і довкола.

А потім прийшла сензація. Одного ранку, коли ми на площі робили муштру, почули знайомий туркіт літаків. Думали, що то „наші". Але хутко пронизливий вереск сирени розтяв повітря і в туж мить ролягся приказ:

— Падній!

Ми впали на землю і з неукритою радістю дивилися, як наші посіпаки летіли „на зламане карку" в камінні бльоки — ховатися від бомб, що, як показалося, були німецькими. Очевидно, поява літаків не значила, що й війська німецькі були близько, але сам факт, що ці літаки запустились аж так далеко в глиб Польщі, нагнав великого страху на тих, що нас катували. Вкінці такий страх і такі хвилини були правдивим відпочинком для нас. У той час, як тюремники тряслися від страху в своїх „схроніскаx", а тревало це нераз і годину, ми, вязні, обсервували літаки, що літали над нами, або, запхавши обличчя в траву, попросту спали, бо кожний був смертелньо втомлений. Літаки почали зявлятися десь що другий день, нераз один день за другим. Одного разу розляглися страшні детонації. Гук був такий сильний, що ми думали, що це дуже близько від нас. Це було здається бомбардування Берестя, куди втекли, як ми потім довідалися, між іншими Бек, Бернацкі, Сміґли й інші „дигнітажи" Річи Посполитої.

Крм того були такі, яких приводили до Берези вже по нас, і вони оповідали багато цікавих річей про обстріл їх потягу німецькими літаками, про знищення львівського двірця, так, що їх відвозили вже з Підзамча, себто з побічного двірця.

Одного разу на нашім коридорі була „стрижка" і з нашої камери теж завізвали стригтися ще неострижених. Я був уже острижений, але скористав з нагоди і собі теж пішов. В малій назамкненій камері в кінці коридора був „фризиерський сальон". Там, як я і цього сподівався, стрінув кілька знайомих свіжо приведених, або перед кількома днями взятих молодих хлопців з Галичини, які й оповідали мені ріжні новини з фронту... З „моцарством" було зле, і то дуже навіть зле... Бачив там між іншими одного юнака, який питався, чи він витримає тут довго, чи ні, бо він має і серце хворе і розщирення аорти... Що мав я йому відповісти, коли сам мав ту саму історію?

Одного дня наші начальники зарядили виготовити спис арештованих по камерах. Річ у тім, що під тим оглядом панував у Бересті неймовірний хаос. Тих, що приводили, запихали раз в одну, на другий день у другу камеру, списків по камерах не провадили, так, що колиб „начальство" захотіло відшукати якогось Ікс Іпсильона, а той не хотів признатися, то його й не дошукаласяб, бо хоч знало, що він у таборі, але в якій „салі", не відало. Отже тепер спорядили списки, а на другий вечір до нашої камери прийшов так званий „пан шеф" і викликав до канцелярії одного німця, Вернера чи якось інакше, назвища його я забув. Пригадую, як оживились очі арештованих. Це мабуть потрохи „розбазарюють" табор, мабуть випускають поодинці на волю!... Але за півгодини наш німець вернувся. Зайшла помилка. Викликали й шукали когось іншого, з подібним назвищем. І добре сталося для нашого німця, бо, як потім ми довідалися, той, кого шукали і не знайшли, був перед евакуацією табору розстріляний. Він був директор фабрики в Кракові і в нього знайшли кулемет. Припускаю, що спорядження списів було зроблене на те, щоб могти зайнятися кожним з нас „ближче", на основі картотеки з „реєстром" наших „гріхів". На підставі тих списів у Березі розстріляли поляки в той спосіб трьох. Колиб вони мали час, напевно зліквідувалиб трохи більше число з нас. Але, на щастя, часу не стало...

На другий день, по тім як забрали того німця, наступила подія, яка перевернула догори ногами ціле наше положення в Березі. І не лише наше. Коли ми в поросі й бруді стелили наше шмаття на цементову долівку, кладучися до сну, ми зовсім не були приготовані аж на таке пробудження, яке стріло нас наступного ранку...

ВЕЛИЧНА ТУГА

Англійський письменник Гекслі каже, що недержавні народи забагато живуть своїм минулим. (Гекслі — „Глумливий Пілат"). Одначе границя слова „забагато", як і кожного виразу людської мови розтягла. І, буває, смертельною отруєю стає для декого те, що для іншого є ліком. Безперечно, невигідно мандрівникові Гекслі, іноді дуже ніяково проїздити домінією, якої мешканці заслухані в гомін свойого відмінного колишнього існування забувають за данину сучасности.

Одначе традиція, наче рвучкий бурхливо - могутній гірський потік, що то в ньому можна скріпити сили джерельно свіжою водою, а можна, коли надто перехилитися, й потонути. Покоління, що не звязує свойого минулого з теперішнім і прийдешнім, що знає тільки тугу за прекрасним минулим, а не вміє вчарувати цієї туги в діла — творення ще прекраснішого майбутнього — непридатне нації. І найвеличніша туга без діл, як і віра, мертвіє. Перемінюється в безплідне розпамятування тужіння, що то ним можна й навіки захлиснутися.

Не кожне покоління живе тими самими моментами минулого. І не кожне однаково сприймає одну і цюж саму історичну подію. Як ріжно напр. бачили й бачать французи своюж Велику Революцію. Або які відмінні були і є в нас думки про суть козаччини. (Навіть між членами того самого покоління). Для одних та доба нашої історії являється тільки добою протипанських кріпацьких бунтів. Інші добачують у козаччині тільки форму. Покоління, що в Шевченковій творчості найсильнішим вважало його сентимент до вишневих садків і заблуканих Катерин, потонуло в тузі за вишиваними сорочками, червоною китайкою й буйними козацькими гулянками. У висліді стільки багато випродукованих тим поколінням пєс, повістей, нарисів, чи й наукових творів — для нас поза етнографічним значінням безвартісних. Нема бо в них **духа** нашого прекрасного середневіччя. А княжою добою згадуване покоління майже не цікавилось. Це була запервісна, зажорстока нашим „культурникам" епоха. І вже до сучасників відносяться хвилювання комуністів, мовляв: „українські парнасисти чимраз радніше повертають у найтемніші, найжаскіші княжі часи" (брошурка: „Пани й парничі над Кобзарем" Львів, 1936). Без сумніву, це до шаленої люти доводить звеличників „ясного" кремлівського панування.

Справді — якось аж несхопимою нам гордою самопевністю віє зо старинних памяток нашої юної державности. Так і промінює з них прекрасна, над усі коромоли, над усі „гуляйполя", що їх має кожна історична доба, потужніша **воля й сила** тих, що вміли проводити нацією. Прекрасно описує постать одного з наших давніх володарів Катря Гриневичева у „Шестикрильці": „16-літній юнак із очима з роду бурними й з роду неситими... хижа зупинка й перемога в її скритому первопочині" — князь Роман Мстиславич. Його молодечі мрії? — „із гостроверхів світових підстежити, де злетіти грудьми і як узяти під ноги непокірну славу... наче той мітичний вовкун він шугає без упину вперід". І все життя від ранньої молодости до смерти проводить він у походах, задивлений у візію могутньої — від Чорного моря на півночі — держави. Все життя він цю візію в дійсність перетворює. Чиж дивно, що куди проходив Шестикрилець, дріжали вороги і з захватом повертали очі на вічного войовника свої"?

А чи дивно, що „Слово про Ігорів Полк" стільки вже століть є нашим одним із найбільших національним скарбом? Як вічний, цілющий подих збуджує бо твір цей тугу за повторністю давноминулого.

Козаччина — традиція не може замовчати й не треба, щоби замовчувала історичні помилки тієї доби. Та як радісно, як хороше уявляти постаті тих, що гідно постояти знали за своє національне вірую. Постаті Сагайдачного, Хмельницького, Мазепи. Постаті типових українців своєї доби: Байди Вишневецького, що ще й на гаку глузував із турецького хана, чи Богуна, цього одчайдушного козарлюги з його запеклою ненавистю до ворогів, з його вірністю до самої смерти своїй нації. Так Шевченко недаремне закохувався в пошумі степів і могил, що на них виросли ті люди. А виспівуючи свою тугу за ясновельможними, за справжніми володарями душ викликував Шевченко минуле: — „не вернеться. А я, брате, **таки буду сподіватись"**. Сподіватися й ждати втілення того духа незмірного кохання до батьківщини в серця членів нових поколінь.

Найсильніша у нас традиція н е д а в н ь о г о національного зриву 17—19 рр. Але нема й досі направду сильного твору між цілою повінню споминів, нарисів, повістей, і т. п. з тих часів. Навпаки. Трапляються повні святого обурення міркування зприводу крутянських, чи базарських річниць. Мовляв — як можна прославлювати такі сумовиті події. Адже під Крутами й Базаром згинуло стільки людей!

А деякі спроби малярської інтерпретації Крут, чи Базару наводять просто жах. Різанина, трупи, болем скривлені обличчя. Форма, тільки форма. А деж **зміст** направду величної історичної ідеї? Де згубилася Ідея, що в її імя зо **співом** ішли на смерть ці юнаки?

Це не брак історичної перспективи чинить мертвими й нецікатими ріжні літературні чи малярські картини з нашого недавнього минулогпо. Хто не потрапить відчути й зрозуміти силу Чину Крутянського, напевно не зуміє **вірно** віддати суті напр. дії з княжих часів. Отже це радше нездібність схопити відвічну істину й жити нею — істину туги, що від віків нуртує і втілюється найсильніше в душі найсильніших одиниць. — Чинить їх здібними здійснювати цю тугу — жити й умирати як пристало дітям гордої на себе нації.

Життя мов мережка. Від найдавніших часів нашого національного існування, від княжої доби почерез Запорозьку Січ, Князя Духа Шевченка, революцію 17 рр. до сьогодні — поміж усі чорні, турботні події червоними нитками живої крови вірних нації синів і золотими нитками величної туги за ще такими сильними — змережана наша історія.

Зиновія Кравцівна.

Пятий найбільший збірник води на світі, Північний (арктичний) океан має простір, що виносить 4,781,000 квадратових миль а його пересічна глибина є 5,160 стіп.

———o———

У Швеції знайдено книгу, яка доказує, що переливання крови доконувано вже 275 літ тому і що при тім майже все вживано головно крови молодих звірів.

В. Будзиновський.

НАЙМУДРІШИЙ

(Оповідання).

(4)

Никещук ущасливлений відійшов і на дорозі зійшовся з Булюком. Никещук сам зачав про діло:

— Ти правду казав. Аби лиш розвестися, то дістану Анну.

Булюк поклав палець на устах і каже:

— Псст! Лиш мовчати і нікому не казати, що хочете зараз оженитися з другою. Зачни з жінкою перечитися. Як не зараз вибухне, то скажи їй яке погане слово. Роби так, щоби тебе почастувала в голову макогоном.

— Дякую за таку раду! — крикнув Никещук. — Під макогін ти сам лізь.

— То нехай буде щось менше небезпечне. Тільки роби так, щоби при тім був свідок.

— Никешук пішов до хати і сказав жінці, що хоче купити паву. Жінка трохи не трісла з досади, коли вчула таке. Слово по слові і понад голову Никещука перелетів горщок. Розбився об стіну і одним черепом, що відбився, скалічив Никещука в лице.

— Цего мені вже забагато! — крикнув. — Розведуся.

— Про мене! — крикнула жінка, ні трохи не злякана. — Та лішпе нині, як завтра.

Жінка зараз визбирала своє шмаття, напхала два мішки. Один взяла сама на плечі, другий завдала на плечі наймички і обі пішли пішки до сусіднього села, де жили батьки Никещукової.

Сам Никещук запряг коні і поїхав до міста передати справу розводу адвокатові. Очевидно, поїхав новим візком і тими парадними кіньми. Коли справа прийшла до суду, Никещукова заявила, що годиться на розвід.

— Прошу не мирити нас, — заявила рішучо, — бо я не годна спокійно дивитися на те, як той божевільний розмітує гроші. Як би хто присилував вернутися до нього, то я далі товкла би горшки об його голову. Я не маю охоти через нього йти на жебри. Нехай мені дасть гроші, які мені належаться, і буде добре.

Дістали судовий розвід. Старий парох дуже вгнівався за те на Никешука. Зійшовшися з ним на дорозі, добре вичитав йому. В тій проповіді були лихі і добрі слова.

— Як жеж ти годен жити і господарити сам без жінки? — парох спитав. — Служба не все виручить тебе. На чужих не мож покладатися. В господарстві жінка конечна.

— Я буду мати господиню, — сказав Никешук. — Оженюся з іншою. Та друга буде багато ліпша, як була прогнана секутниця. Беру ліпшу, кращу, маєтну і, що головне, покірну, бо грубо молодшу. Отець духовний аж здивуються, побачивши її, коли перед вами станемо, щоби ви звінчали нас. Я ще нині йду до її батька добити торгу.

— Хтож то такий, той дурний батько?

— Чому дурний? Чи я не господар? Чи не маю гарної хати? Чи я не здоровий за двох молодих парубків? Не дурний той батько, що дасть мені свою доню.

— Такий батько, що надіється тебе мати мужем своєї доньки, такий дурак, як і ти. Я тобі шлюбу не дам.

— Я хотів би знати, чому? Як не схочете звінчати мене, то я завдам вас до консисторії.

— Як би я тобі дав шлюб, то консисторія скасувала би мене і шлюб був би неважний.

— А то чому?

— Бо є таке право. У нас розведеному католикові не вільно женитися поти, поки живе перша жінка. Так, так, любий Артиме. Ти вже може маєш на примітті яку? Може збаламутив яку, а то й вже звів? Може саме для тої другої ти розвівся? Помирися, небоже, з жінкою, і не роби дурниць, щоби з тебе люди не сміялися.

— Отець духовний жартують. То не може бути, щоби розведений не мав права ще раз оженитися.

— Маєш адвоката, то спитай його.

Никешук знов запряг коні і знов поїхав до адвоката. Адвокат повторив йому те, що сказав був парох. Никешукові потемніло в очах. До міста їхав чвалом, до хати вертався нога за ногою. Обмірковував, що йому далі робити.

Булюк крізь вікно побачив, що Никешук приїхав з міста. Цікавий був, чого він тепер туди їздив. Пішов до нього. Никешук привитав свого дорадника на порозі, та не дуже делікатно. Плюнув у руку і так його гопнув у писок, що сараці юшка потекла з носа.

До Никешукової прийшов лист, в котрім розведений муж благав її, щоби вернулася.

(Кінець)

ЇДЖТЕ ВІТАМІНИ, ЩОБ НЕ СТАРІТИСЯ.

Проф. Л. А. Черкес спостеріг недавно, що людина, якій бракує вітамінів у поживі, і людина, що старіється, мають подібні тілесні зміни в середині. З того він дійшов до висновку, що людина прямо тому старіється, що не має подостатком вітамінів. Він каже, що ми не тільки дістаємо з деякою поживою вже готові вітаміни, але що утроба людська виробляє додаткові вітаміни з поживи. а шлунок і кишки найскоріше перепрацьовуються, і з часом не можуть виробляти подостатком вітамінів для тіла. Тоді людина починає старітися. Її тіло звільна занепадає і так приходять ознаки старости.

Свято з нагоди другої річниці існування тов. ім. Юліяна Головінського, відділу 341 У. Н. Союзу у Віндзор, Онтаріо, Канада.
(Відділ приєднав за останні два місяці 100 нових членів).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВІД КОГО ВЧИЛИСЯ?

Військові знавці, що розглядають російську кампанію проти Фінляндії з мілітарного боку, кажуть, що вона є повторенням кампанії Німеччини проти Польщі.

Мовляв, Росія вдарила в трьох місцях, старалася зірвати комунікаційні засоби, тощо.

Все це правда, одначе все це могла диктувати Росії вже сама велика довжина граничної лінії.

ЗАПАЛЬНІ БОМБИ.

Донесення з Фінляндії приписують багато знищення запальним бомбам, що, мовляв, їх кидали російські летуни.

Знавці бомб при американській армії кажуть, що цим, так званим термітовим бомбам не можна приписати такого великого знищення. Їх ужиточність сильно обмежена.

З того можна вносити, що знищення могли викликати звичайні бомби через перериванння газових рур, нищення водопроводів, тощо.

НА ВЛАСТИВЕ МІСЦЕ.

Доносять з Лондону, що Л. Гарт, світової слави знавець військових справ, зрікся свого становища у лондонським „Таймсі" й пішов на війну.

Л. Гарт уважається за одного з найкращих знавців військового діла в Англії. Такій людині у війну місце на війні. В газеті знавцем може бути й людина, що знавцем не є.

ЗАГРОЗА.

Італійські газети говорять з обуренням про наступ Росії на Фінляндію.

Чи не памятають вони, що вони писали про наступ Італії на Етіопію?

АМЕРИКА Й РОСІЯ.

Доносять із Вашингтону, що між президентом Рузвелтом і секретарем стейту Голом зайшли поважні ріжниці щодо питання, як має поставитись американський уряд до війни Росії супроти Фінляндії.

Підчас першої світової війни були поважні ріжниці між президентом Вилсоном і секретарем стейту, Вилиємом Дж. Брайеном. Тимчасом здається, що розумні люди певно одну думку мають.

Згідність думки багато лекше знайти серед людей, що думок не мають.

СВІТЛО НА ФІНІВ.

Американські газети пишуть тепер багато про життя фінів в Америці. Підчеркують, що фіни живуть звичайно збитою масою, держаться окремо від інших народів, мають преріжні організації, в тому числі багато кооператив. Донедавна про ці справи американські газети не писали. Життя фінів в Америці було для них нецікаве. Доперва як заговорив про Фінляндію в Европі цілий світ, почали американські газети писати про фінів в Америці.

Чи це нормально? Чи це по американськи?

ПРОВОКАТОРСЬКА КРАЇНА.

Російський уряд каже, що Фінляндія провокує Росію. Словом, це провокатор. Провокує Росію вживати сили.

Якби Фінляндія піддалася без спротиву й Росія не була потребувала вживати сили, Фінляндія тоді була би порядна держава...

ГОРІХИ ДУЖЕ ПОЖИВНІ.

Вже з давен давна горіхи в Індії були у великій пошані як пожива, бо мають у собі і багато товщу, що витворює силу в людини, і білковину, що придається на будову та віднову тіла. В індійців горіхи заступають місце мяса. Та самими горіхами ніхто довго не міг би жити, бо не мають вони в собі вітамінів. Тому треба їсти трохи овочів та городовини в додатку до горіхів.

МАРШАЛ КАРЛО МАНЕРГАЙМ,
начальник фінської армії.

ПОВІДОМЛЕННЯ
—: про :—
ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
ВІДДІЛУ 21. УКР. НАР. СОЮЗУ В БІНҐГЕМТОН, Н. Й.,
:—::—: які відбудуться :—::—:
В НЕДІЛЮ, 10. ГРУДНЯ (DECEMBER 10, 1939)
в годині 2. пополудні
В УКР. ГРОМАДСЬКІМ ДОМІ, 43 DOWNS AVE., BINGHAMTON, N. Y.

На ці збори обовязково повинні прибути всі члени відділу. Родичі повинні прийти зо своїми дітьми, щоби познайомити їх більше з У. Н. Союзом. На зборах буде присутній **орґанізатор У. Н. Союзу, В. Загаевич,** який розкаже про такі справи, що є дуже важні для кожного члена.

ЗА УРЯД 21. ВІДДІЛУ:
Іван Руцький, предсідник. **Теодор Смик,** секретар.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РАБСЬКІ ПЕРЕЖИТКИ.

Є серед нашої суспільности такі люди, які не лише самі нічого корисного не роблять, але відразу стають впоперек, коли хтось інший хоче щось корисне зробити. Для шкідливої роботи в них зараз візьметься й охота, і час, а нераз навіть гроші.

А крім них є ще такі, які наскрізь просякли духом рабства. Вони бояться навіть перевести збірку на якунебудь українську ціль, коли десь у товаристві, чи в сусідстві, є якийсь поляк, кревний, чи кум. Ради того кума, щоб часом не образити його польських почувань, наш нещасний раб забуде про все, про свою суспільність, про власну совість і честь. Думає, що в той спосіб здобуде собі від свого „кума" признання. Фактично він тим здобуде собі погорду.

Чи поляки бояться перевести збірку на якусь народню ціль, коли до них зайде якийсь українець? Коли би поляки через одного українця не захотіли перевести в себе збірки, чи ми не сміялися б за те з них? Таксамо сміються поляки з ревних „русинів", які в приявности поляка забувають на всі свої громадські та людяні обовязки.

Василь Жук, Клівленд, О.

ТРЕБА ЇСТИ ЦИБУЛЮ

Цибуля є важним поживним і перечищуючим продуктом природи. Побіч своїх поживних вартостей має вона ще одну важну прикмету: вона перечищує организм з надмірної скількости солей, які задержуються в тканках та можуть спричинити великі шкоди дзоровлю. Одначе ті прикмети цибулі є найуспішніше ділаючі, якщо цибулю споживається у сирім стані.

ОРҐАНІЗУЮТЬ ТЕАТР ДЛЯ ЖИДІВ

Тимчасова міська рада у Львові призначила 5,000 карбованців для відкриття жидівського театру. У Львові буде відкритий також російський театр.

Між Львовом і Києвом курсує нормальне залізниче сполучення. Також встановлене повітряне сполучення між Києвом і Львовом.

Міська рада у Львові складається з 60 осіб. Хто вони по національності, в донесеннях не сказано.

Львів, 6. жовтня. — Всі школи у Львові, Станиславові, Тернополі та в інших містах і селах є вже відкриті, за винятком тих, що були підчас війни сильно зруйновані. По містах відкрили попри українські також польські і жидівські школи.

Новиций жмут нових вісток зо Старого Краю зібрали ми на підставі комуністичних джерел, щоби бодай частинно заспокоїти цікавість наших читачів. Ще раз пригадуємо, що ці вісті є односторонні.

ФІНСЬКИЙ МІНІСТЕР ВАЙНО ТАНЕР,
уповноважений фінським урядом до переговорів з Росією.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ОЛІЕН, Н. Й. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 363., відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 2. пополудні. Проситься всіх членів явитись начас, бо є багато справ до полагодження. Так само буде вибір уряду на 1940. рік. Довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки; впротивнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. — О. Іванців, предс.; Д. Базів, кас.; Г. Підскальний, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Річний мітинґ Бр. св. Василія Вел., від. 87., відбудеться в неділю, 10. грудня, в гали парохіяльній св. Василія при Елікот Ровд. Проситься всіх членів прибути і вирівняти свої залеглости, скільки можливо. На тім мітинґу буде вибір уряду на 1940. рік. Уряд просить вас, браття, котрі маєте дітей або знайомих, привести їх і вписати в ряди У. Н. Союзу. За це дістанете належну нагороду, яку дає У. Н. Союз. Дорогі браття, час зрозуміти, що наш У. Н. Союз і від. 87. це наш Батько і ви то добре знаєте, що в тій тяжкій кризі він вас не скривдив і буде далі хоронити, але з цього можуть користати лише тоті родини, що є в У. Н. Союзу. — Олекса Костецький, предс.; Іван Окаль, кас.; Н. Трояновський, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Річний мітинґ Бр. св. Йосафата, від. 273., відбудеться в неділю, 10. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали, де звичайно, 29 Савт Секенд енд Юніон стр. Буде справоздання за минулий рік і вибір уряду на 1940. рік. Напоминається кожного члена і членицю в важній справі прибути на той мітинґ. Браття і сестри, знаєте, що це річний мітинґ, що ухвалює справи й настановляє місце на мітинґи на цілий ріжучий рік. Напоминається довгуючих членів, щоби свої довги вирівняли принаймні при кінці року і триматися статуту У. Н. С. §. 352, щоби опісля не було нарікання. — Михайло Лібрук, предс.; Ілько Лисогір, кас.; Павло Маряк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334., відбудуться в неділю, 10. грудня, в 12. год. в полудне, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Проситься членів, що довгують до Товариства за цей рік, щоби вирівняли свій довг, щоби не переписувати довгу на наступний рік, бо це є тяжка праця для фін. секретаря і касієра. Проситься членів прийти на останні збори в тім році і призначити день річних зборів. — Микола Задерецький, предс.; Стефан Морозович, фін. секр.; Іван Жук, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 146., відбудуться в неділю, 10. грудня, в 1. годині пополудні, в гали 13530 Charest St. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на згадані збори, бо буде вибір уряду на 1940. рік. Рівнож конечно є, щоби довгуючі вирівняли свої повинности, бо буде менше клопоту для нових урядників. Приходіть начас, щоби можна всі справи полагодити. Рівнож хто має нового кандидата на члена, просимо привести на збори, а тим зробимо Різдвяний Дар для Союзу і для цього нового члена. — Максим Головачук, предс.; Стефан Хомяк, секр.

РОСФОРД, О. Річні збори Бр. св. Михаїла, від. 235., відбудеться в неділю, 10. грудня, в годині 2:30 пополудні, в гали У. Н. Дому. Буде звіт уряду і контр. комісії за 1939. рік Також буде вибір нового уряду на 1940. рік. Не явившийся член на ті збори заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Н. Проць, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів прибути на збори й вирівняти свої вкладки конче, бо будуть контролювати книжки, щоби довг не переносити на наступний рік. — Григорій Кісіль, предс.; Дмитро Загута, кас.; Семен Постолюк, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251., відбудуться в неділю, 10. грудня, після Служби Божої, в парохіяльній школі. Отже проситься всіх членів прийти на ці збори, а найбільше тих, що довгують по два й три місяці, щоб прийшли й вирівняли свій довг цего року, щоби довгу не переносити на наступний рік. Також буде назначення дня, коли мають відбутися річні збори. — Юрій Блищ, предс.; Н. Страп, фін. секр.-кас.; Й. Керик, рек. секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Річні збори відділу 56. відбудуться 10. грудня, в год. 2., в ґалі церковній. Всі члени мають бути присутні. Не присутні будуть карані згідно з ухвалою. — І. Ковальчик, предс.; Д. Канюк, кас.; М. Медвідь, секр.

КОТСВИЛ, ПА. Річний мітинґ Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248., відбудеться в неділю, 10. грудня, в годині 1:30. Проситься всіх членів, щоби були всі приявні, як один, бо буде справоздання уряду за цей рік і буде вибір нового уряду на 1940. рік. Отже хто з членів не буде приявний, буде караний після статуту відділового одного доляра, а урядник два доляри. — М. Пик, предс.; П. Турчин, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 132., відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 12. вполудне, в гали церковній. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, на ті збори прибути. Буде вибір нового уряду на 1940. рік. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Гр. Коніцький, предс.; Дм. Сава, фін. секр.; Ю. Несторович, кас.; Мих. Усик, рек. секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 192., відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на ті збори: буде вибір нового уряду на 1940. рік. — К. Довганюк, предс.; М. Сухачник, кас.; М. Політило, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Згода, від. 294., відбудуться в суботу, 9. грудня, в год. 8. ввечір, в гали, де звичайно. Проситься членів прибути хоч раз у рік. Уряд і контрольори здадуть звіт з річного діловодства, а потім буде вибір нового уряду. Проситься прийти і вибрати уряд на 1940. рік якслід, щоби потім не було нарікань, що уряд не повашому вийшов. Довгуючих членів проситься вирівняти свій довг, щоби новому урядові не було клопотів з довгами і нарікannями. — І. Король, предс.; С. Музика, кас.; Я. Салій, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364., відбудуться в неділю, 10. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Обовязком кожного члена бути на зборах, бо є важні справи до вирішення, довгуючі повинні вирівняти свій довг, як також за діти, щоби можна замкнути рахункові книжки і непереносити довгу на наступний рік. — М. Бурко, предс.; С. Кравчук, кас.; І. Сподар, секр.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Річні збори відділу 62. відбудуться в неділю, 9. грудня, в годині 2. пополудні точно, в домі касієра Старости, 6331 Елмвуд Еве. Присутність кожного члена конечна. Є важні справи до полагодження як рівнож вибір урядників на 1940. рік. Проситься, щоби члени привели нових членів до У. Н. Союзу і щоби члени вписали своїх дітей. — Урядники від. 62.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Річний мітинґ Бр. св. О. Николая, від. 344., відбудеться в неділю, 10. грудня, в годині 3:30 сполудня. Обовязком кожного члена й члениці, як місцевих так і позамісцевих, прибути на мітинґ і на призначений час. Не явившийся член підлягає карі, котра є встановлена членами в братськім статуті. Уряд звертається до вас, шановні члени, з тим упімненням, щоби по зможности старайтеся вирівняти довги, щоби на наступний 1940. рік не переносити. Прийдіть всі, бо мусимо вибрати уряд на 1940. рік. — Т. Присташ, предс.; І. Мотика, кас.; Гр. Геба, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори Тов. Зап. Січи, від. 367., відбудуться в неділю, 10. грудня, в год. 1:30 пополудні, в ґалі церковній, 303 Гудсон Еве. Обовязком кожного члена явитись на зборах. Також проситься всіх довгуючих членів вирівняти свої довги,(щоби контроля могла провірити якслід всі рахунки. Буде вибір уряду на 1940. рік. Також багато справ до вирішення. Проситься не забувати, а приєднувати нових членів. — Микитинський, Лиско, Дмитрів.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. Річні збор. Тов. Вільна Україна, від. 200., відбудуться в суботу, 9. грудня, в год. 7 ввечір, в льокали С. Малафія, 90-1 — 95 Еве. Обовязком кожного члена і урядника бути присутнім; в противнім разі підлягає карі після статуту. На цих зборах буде вибір уряду на 1940. рік. Кожний член мусить вирівняти всі довги, щоби був управнений до голосування (залеглі кари числяться як довг). На закінчення старого року приєднаймо хоч кілька нових членів. — Й. Station Паращук, предс.; П. Господарець, кас.; В Цісик, секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. Збори Тов ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в неділю, 10. грудня, в 2. годині пополудні, в тов. Дроня. Проситься членів прибути на ті збори хоч раз у рік, бо контрольна комісія здасть справоздання за 11 місяців і буде вибір уряду на 1940. рік. Не забудьте прийти. — Н. Головка, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

СКРЕНТОН, ПА. Місячні збори відділу 280. відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Присутність всіх членів на зборах є обовязкова. Довгуючі члени мають постаратися вирівняти свої залеглости так, щоби можна начас приготовити рахунки для контролі. — Р. Рубльовський, секр.

З ТЕАТРУ Й МУЗИКИ

"VERY WARM FOR MAY" НОВА МУЗИЧНА ШТУКА Є МЕЛЬОДІЙНИМ УСПІХОМ.

Роберт Бенчлі, гуморист, і Валтер Винчел, славний колумніст, хвалять комедію й співи.

Роберт Бенчлі, найбільший гуморист Америки й звісний фільмовий актор, та Волтер Винчел, визначний американський колумніст, згоджуються в тому, що нова театральна вистава Макса Ґордона під наг. "Very Warm for May" нова музична комедія Джерома Керна й Оскара Гамерстейна, що її ставлять у Алвин Тіетер, на 52. вул. назахід від Бродвею є дуже смішна й з музичного боку чаруюча.

Каже Бенчлі: „У противенстві до більшості музичних комедій, "Very Warm for May" стає що далі то більше й більше смішна й ліпша. Музика Керна чаруюча".

Каже Винчел: „Музику Джерома Керна можна все поручити":

„На першому представленні її приняли грімкими оплесками" — пише Роберт Колмен у „Ню Йорк Дейлі Мірор". "Very Warm for May" уже дає знаки, що з бизнесового боку вона буде мати такий успіх, який мали продукції Макса Ґордона: "The Great Waltz," "Dodsworth," "Roberta" і "The Women."

„За своєю скромною думкою", пише продуцент Ґордон, „це є відай найкраща штука, яку я колинебудь виставив. Вона має все, чого треба для ока й для вуха, а кромі цього веселу комедію й співи, що будуть памятатися багато років'.

Керн і Гемерстейн, котрих признають загально визначними авторами музичних комедій в Америці, працювали спільно через кілька сезонів і створили разом такі відомі твори, як: "Show Boat," "Sunny," "Sweet Adeline" і "Music in the Air." До пісень, котрі вони створили осібно або разом, належать: "Ol' Man River," "Who," "Smoke Gets in Your Eyes," "Why do I Love You," "Only Make Me believe" і "Rose Marie."

Їх мельодії з "Very Warm for May" уже мандрують по всьому краю. До них треба зачислити: "All the Things You Are," „That Lucky Fellow," "In other Words, Seventeen," "High up in Harlem," "Heaven in My Arms," "In the Heart of the Dark" і "All in Fun."

Між акторами, що грають в "Very Warm for May" є між іншими: Джек Гвайтинґ, Ів Арден, Гайрем Шермен, Ґрейс Мекдоналд, Франціз Мерсер, Доналд Брайен, Ричард Квайн, Дон Лопер, Максін Барер, Ґорейс Шо, Рей Мейер і Евелин То.

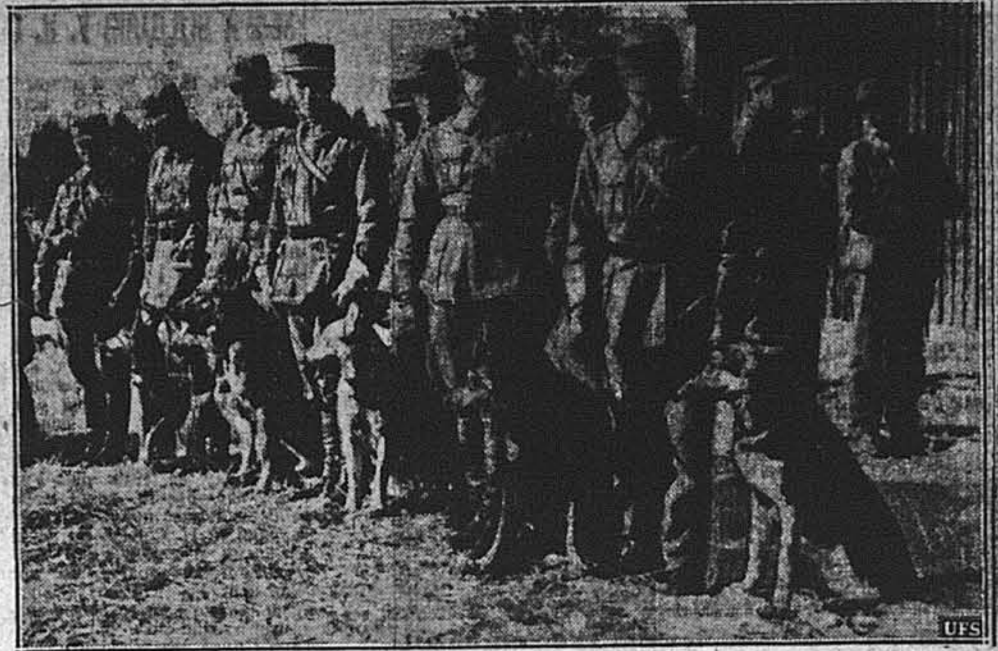
Сидні Гвипел, зо щоденника „Ворлд-Телеґрем", відай реасумував найкращі забавні сторони цеї штуки, коли він писав: „Цей новий додаток до успішних штук цього сезону".

ГОЛОВНІ АКТОРИ.

Ґрейс Мекдоналд і Джек Гвайтинґ, співаючі й танцюючі зірки нової музичної комедії Керна й Гемерстейна під наг.: Very Warm for May, що тепер іде в Театрі Алвина на 52. вул., назахід від Бродвею, в Ню Йорку.

ГОТОВІ НА СМЕРТЬ.

Тисячі фінляндських піхотинців, що боронять рідну країну перед російським наїздом.

ЛІТАКИ ОХОРОНЯЮТЬ ПОБЕРЕЖЖЯ КАНАДИ

Представник міністерства краєвої оборони в Отаві вияснив недавно, що канадійська повітряна воєнна фльота летить сотки миль на Атлянтійський океан, щоб охороняти Канаду від нападу неприятельських воєнних нападаючих суден і сторожити купецькі пароходи, щоби безпечно дістались до канадійських портів. Повітряна фльота співпрацює з канадійською воєнною маринаркою, а складається вона з великих літаків, двомашинових бомбовиків і скорих з одним сидженням літаків бойовиків, кермованих з побережних баз і вони хоронять Атлянтійське побережжя.

Повітряні кораблі - літаки і гидропляни охороняють теж і ціле побережжя Пацифіку. Тоді, коли кораблі нищильники хоронять побережжя, плаваючи по океані, а побережні батерії готові кожної хвилини відповісти гарматніми стрілами на стріли неприятельських воєнних суден, повітряна фльота з повітря стереже берегів Канади і слідить з висоти сотки миль від берегів, за неприятельськими підводними човнами.

АЛЬБЕРТІЙСЬКИЙ УРЯД ВІДЧИНИТЬ ПУБЛИЧНІ ТОРГОВИЦІ ДЛЯ ПРОДАЖУ ХУДОБИ

Албертійський уряд робить заходи повідчинювати низку публичних торговиць в албертійських містах і містечках і тим улекшити фармерам збут своєї худоби на місцях.

В цій справі відбулися наради делеґації поодиноких осередків з міністром торговлі і промислу, Е. С. Менінґом.

БОРОВСЯ З МЕДВЕДЕМ, УВАЖАЮЧИ ЙОГО ЗА ГРАБІЖНИКА

Фармер Петро Генсен з Какабіка Фалс у провінції Онтеріо ще тепер дістає дрощів, коли пригадає собі, як то він боровся з 400 фунтовим медведем, бючи його вузкою грубою дошкою, та не знаючи, що бється з голодним медведем.

Пробудився він у ночі, почувши галас у своїм хліві і пішов подивитись, що там сталось, що безроги так дуже занепокоїлись. У дверях спіткався він з медведем, якого взяв за чоловіка - грабіжника і тому зловив довгу, грубу бельку і почав валити нею непрошеного гостя по голові.

Сусід, почувши крик і галас прийшов з помічччю Гансенові саме в найкритичнішій хвилині і застрілив медведя стрілом з рушниці.

ЗАПЛАТИВ $25 ЗА НІКЛЯ

Миколу Ольшанського, котрий пробував перейти рогачку надземної залізниці, вкинувши в машину кусок металю, а при котрім потім знайдено щадничі книжечки на суму 47,830 долярів, засудив суд на заплачення 25 долярів кари.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

КОГОЗ, Н. Й.

На святі героїв, що було влаштоване заходом У. З. Хреста 15. жовтня, зложили жертви: Й. Билінський і Катерина Заблоцька по $2; Стефанія Галичин, Марія Кушнір, Марія Шаршолович, Ольга Коник, Маланія Дерлиця, Софія Зальопана, Анна Корінь, Іванна Жмуд, Єва Сташко, Пелагія Сенчук, Єва Задра, Софія Билінська, Олеся Жмуд, С. Постоловський, Н. Заблоцький, П. Ракочий, Ю. Франків, Н. Н., І. Копча, Л. Коніkевич, Г. Недільський, П. Гаврищенко, Й. Дзямба, О. Лесняк, К. Вареница, І. Фалач, Р. Фалач, Б. Жмуд по $1; Павлина Жмуд, Стефанія Бачинська, Марія Филяк, Юлія Депутат, Анна Гринчишин, пані Люблянецька, Евдокія Афінович, Єва Ковтко, Анна Мричко, К. Сенчук, В. Поврозняк, М. Галашин, В. Дерлиця, В. Дендор по 50 центів.

По відтягненні розходів вислано через Обєднання $15 на збігців.

Управа 29. від. У. З. Х.

КЛІВЛЕНД, О.

На політичних збігців.

Дня 11 листопаду ц. р. приятелі влаштували „несподіванку" для громадян Хоростинських з нагоди 25-літнього ювилею їх подружого життя. Не зважаючи на перешкоди і спротив деяких одиниць, приявні на забаві націоналісти зібрали між собою $8.70 на українських політичних збігців. Зложили по $1: В. Форемний, Г. Хоростинський, М. Турчик, гром. Страп, О. Пелех, В. Жук; по 50 ц.: М. Ярош, Анна Кузняк, М. Пелех; по 25 ц.: Г. Сухарик, Е. Бахаровська, п. Сорочак; решта дрібними.

ПИТСФІЛД, МАСС.

На політичних збігців.

В суботу, 7 жовтня ц. р., громадяни Микола й Анна Стефанюк святкували 25-літну річницю свого подружого життя. Того дня їх діти, свояки і приятелі справили їм приємну несподіванку. Гості гарно забавились і складали щирі побажання ювилятам. При забаві не забули за наших героїв з Карпатської України. Попередньо вислано з нашої громади на народні потреби $15, але не було подано жертводавців. Тепер подаємо жертводавців зо згаданого ювилею в гром. Стефанюків і з прощання о. М. Лисяка, що відбулось попередньо.

Зложили: Ілько Яремій $18; ювилянти Стефанюки $5; по $1: Е. Стефанюк, Ю. Спасик, В. Количак, Й. Дзібук, І. Колодрубський, М. Дидинчук, С. Турчин, Катерина Копичак, Г. Колодрубський, Параска Горбуль, Я. Харів, М. Соколовський; по 50 ц.: І. Савюк, Катерина Савюк, С. Сухинський, П. Шульган; по 25 ц.: Василина Костиганик, Марія Соколовська, Марія Яремій, Домка Шульган, С. Камінський; дрібними 65 ц. Разом $38.90. Вислано попередньо $15, а тепер висилаємо $23.90 через Обєднання на призначену ціль.

Ілько Яремій.

ЙОНҐСТАВН, О.

На Культурний Город.

Дня 4-го листопаду відбулося вінчання Марії з Левинських з Володимиром Миколишином. Вінчання довершив о. Забава в укр. кат. церкві св. Тройці. Молода пара є добре знана в нашій місцевості. Марія Левинська приїхала недавно з рідного краю, і, як свідома патріотка, не перестала цікавитися громадським життям в Америці.

Весільною забавою проводили Ф. Рушецький і М. Юрчишин. Гості бавились весело і не забули про Культурний Город у Клівленді. Накінець Т. Періґ покликав присутніх гостей, щоб зложили свої жертви. На ту тему говорили багато інших, як І. Дубас і В. Фурман. Збіркою занялись П. Періґ і В. Дубас. Жертви зложили: молода пара $2; Т. Періґ $1; по 50 ц.: І. Дубас, І. Глущишин, Ю. Олійник; по 25 ц.: В. Фурман, К. Миколишин, В. Дубас, П. Ладин, М. Фурман, Н. Глущишин, Ю. Сенчак, М. Юрчишин, Рушецька, Н. Нахим, М. Филь; дрібними 30 ц. Разом зібрано $7.55, які вислано через Обєднання на призначену ціль.

Варвара Дубас.

Мале непорозуміння.

До похоронного заведення приходить покупець і замовляє вінок з написом: „Спи спокійно. До побачення". За якийсь час покупець телефонує: „Будь ласка, допишіть „в небі", якщо буде ще місце.

— Добре.

Підчас похорону видно було на фіолєтній стяжці золотими буквами видрукований напис: „Спи спокійно. До побачення в небі, як буде ще місце".

В лікаря.

Лікар: Ваше життя в небезпеці. Я не буду таїти, якщо скажу, що ви внедовзі помрете. Що бажаєте собі перед смертю?

Хорий: Хочу іншого лікаря.

ЗБІЛЬШЕННЯ ЗАСІВНОГО ОБШАРУ В КАНАДІ.

Домініяльне статистичне бюро в Отаві обчислило, що площа під засіви головних пільних плодів виносила в Канаді в 1939 р. 58,291,800 акрів у порівнянні з 57,121,000 акрами, обсіяними тими самими плодами в 1938 році:

Пшеницею обсіяних було 26,390,500 акрів у порівнянні з 25,930,500 акрами, обсіяними минулого року. З того озимою пшеницею обсіяних було 736,500 акрів, а ярою пшеницею 26,021,500 акрів. Вівсом обсіяних було 12,789,900 акрів у порівнянню з 13,009,700 акрами, обсіяними минулого року. Ячменем обсіяно цього року 4,347,400 акрів у порівнянні з 4,453,000 обсіяними м. р.; житом обсіяно ц. р. 1,101,800 акрів, а минулого року лиш 741,400 акрів, а леном 307,100 у порівнянні з 221,200 акрами. Гречкою обсіяно ц. р. 335,200, а минулого року лиш 741,400 акрів, а леном 307,100 у порівнянні з 221,000 акрами. Гречкою обсіяно ц. р. 335-600 акрів. Під управою бараболь було ц. р. 517,700 акрів, а мин. року 521,500 акрів. Площа під цукровими буряками обнимала ц. р. 62,400 акрів у порівнянні з 47,900 акрами в минулім році. Під алфальфою (люцерною) було цього року 958,400 акрів у порівнянню з 859,000 акрами в минулім році. Урожай бараболь у західній Канаді цього року цілковито не дописав і тому бараболі в тій частині Канади цеї осени три рази дорожчі як минулого року.

В суді.

Обвинувачений касієр звертається до свого адвоката:

— Ах, та розправа, здається, не скінчиться. Як довго потягнеться ще та ціла справа?

Адвокат: Для мене дві години, а для вас два роки.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(34)

На крик Перія, що він щось знайшов, скоро поприбігали інші члени товариства. Прийшовши до нього, вони побачили добре втоптану стежку, якою легко можна було ступати далі. В нетрах така стежка, це небуденне явище. Всі раділи з того, але Тарзан був захмарений. „Ця стежка не втоптана звірами, тільки вирубана людьми".

Справді, звірі не могли в той спосіб промостити шляху. Це мусіли бути людські руки. Пері тим не турбувався. „Яка ріжниця?" — запитав він. „Стежка добра, а це найголовніше". „Найголовніше, куди вона веде", відповів Тарзан і зараз же додав: „Та ми мусимо нею ступати. Ви, Пері, і ви, Дарно, охороняйте товариство ззаду".

„Ви маєте якесь побоювання", завважив Дарно. „Так, маю", відповів Тарзан. „Ця стежка прорубана людьми. Вона мусить получати їхні оселі. На ній можна легко здибати людей. Але яких людей? Я думаю, що зустріч з великими дикунами не буде для нас милою. Крім того є ще інші знаки, що мене лякають".

Він підійшов до корча і вказав пальцем: „Бачите? Отся галузка переломана. Подивіться довкруги неї. Ніякий звір не міг так розломити її, не ушкодивши інших галузок. Це робота людських рук. Зновуж люди, навіть дикі, коли щось значать, мають виразні до того цілі. Іншими словами, ми можемо попасти в їх засідку".